

De voornaamste hoenderrassen

<https://hdl.handle.net/1874/237294>

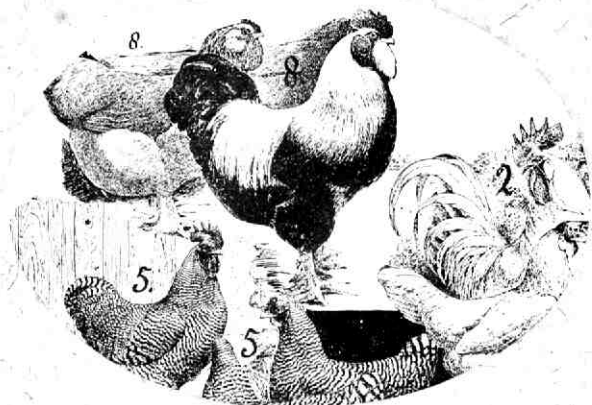
BU

XC

572

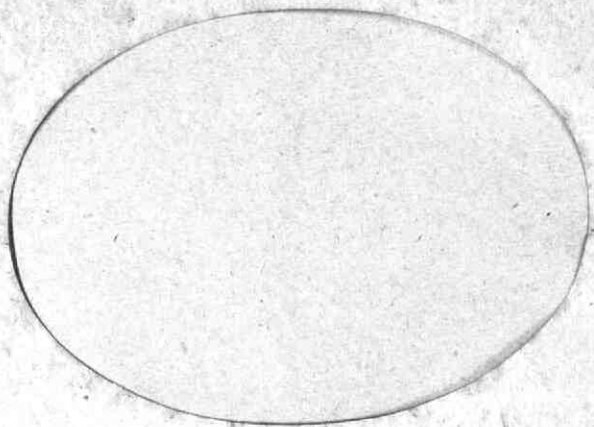
mm 2529

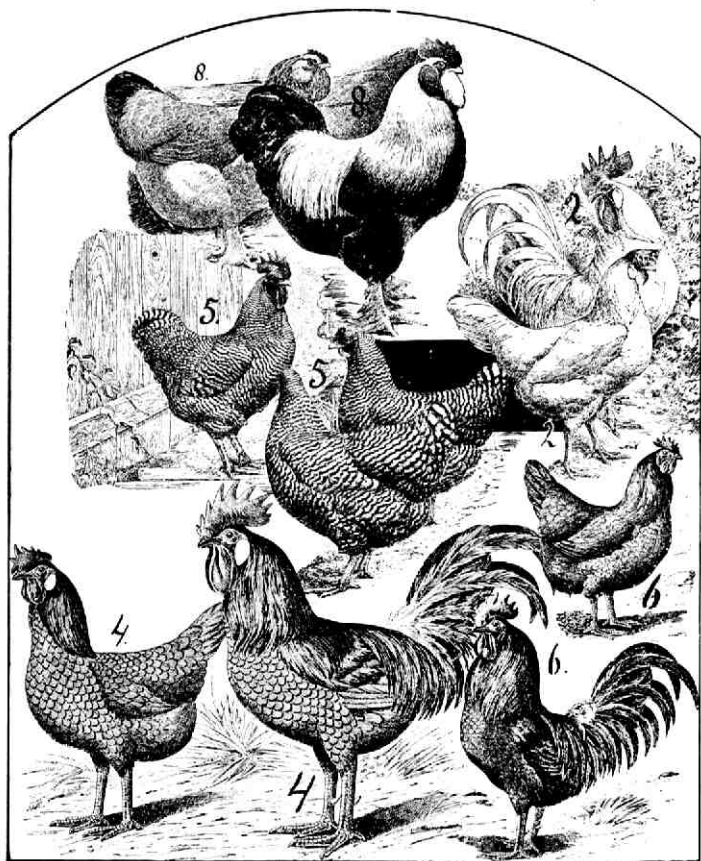

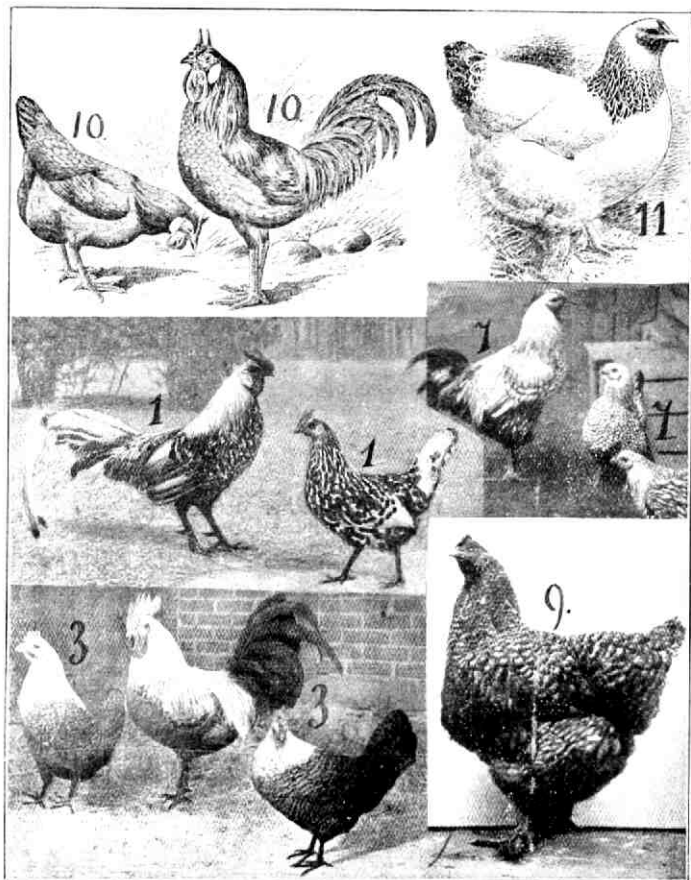
DE VOORNAAMSTE HOENDERRASSEN

DOOR BRANDARIS

2. Leghorn, wit. 4. Blauwe Andalusier. 5. Koekoek
Plymouth Rocks. 6. Zwarte Orpingtons. 8. Faverolles.

1. Hollandsch hoen, zilverlaken, (Hamburger). 3. Zilver Braekel.
7. Wyandottes. 9. Mechelsche koekoek. 10. La Flèche. 11. Brahma-hen.

V. J. Ks. 257

NATUUR EN SPORT No. 7.

DE VOORNAAMSTE HOENDERRASSEN

DOOR

BRANDARIS, *F. J. H.*

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0791 9537

C. MORKS Cz. — DORDRECHT.

[1917]

INHOUD.

	blz.		blz.
1. Andalusiërs	3	26. Naakthalzen (Zevenburg- sche)	27
2. Braekels	4	27. Orpingtons	28
3. Brahma's	5	28. Padua's	30
4. Campines	6	29. Phoenixhoenders	31
5. Chaamsche hoenders	7	30. Plymouth-Rocks	31
6. Cochins	8	31. Ramelslohers	33
7. Crèvecoeurs	8	32. Rhode-Islands	33
8. Dominicanen	9	33. Schotten (grauwe)	34
9. Dorkings	10	34. Spaansche witwangen	35
10. Faverolles	11	35. Sultanhoenders	36
11. Hamburgers	12	36. Sussex-hoenders	37
12. Hollandsche witkuiven	13	37. Uilebaarden (Nederland- sche)	38
13. Houdans	14	38. Vechthoenders	39
14. Italianen (leghorns)	15	a. Het Maleische vecht- hoen	39
15. Klomphoenders	16	b. Japansche vechthoen- ders	40
16. Kraaikoppen (Bredasche hoenders)	17	c. Indische vechthoenders	41
17. Krielkippen	18	d. Belgische vechthoenders	41
a. Nederlandsche sabel- pootkriel	18	e. Engelsche vechthoen- ders	42
b. Bantams	19	39. Wyandottes	43
c. Chabo's	20	40. Yokohama's	44
d. Dwergvechthoenders	21	41. Zijdehoenders	46
18. Kruipers	21	a. Japansche zijdehoen- ders	46
19. Krulveerhoenders	22	b. Siameesche zijdehoen- ders	47
20. La Flèche	23		
21. Lakenvelders	23		
22. Langshans	24		
23. Le Mans	25		
24. Mechelsche Koekoek	25		
25. Minorca's	26		

DE VOORNAAMSTE HOENDERRASSEN.

Het aantal hoenderrassen is vrij groot en de liefhebber heeft een tamelijk ruime keus. Natuurlijk wordt de keus altijd eenigszins beperkt door het doel, waartoe hij kippen houdt.

Sommige rassen munten uit als legkippen, andere als vleeschkippen, weer andere door schoonen vorm en kleuren, nog andere als rariteiten.

In een vorig deeltje van deze bibliotheek hebben we de Huisvesting en Verzorging van hoenders behandeld, thans willen we de verschillende hoenderrassen in het kort bespreken, en daarbij wijzen op de belangrijkste eigenschappen en kenmerken.

Om het zoeken gemakkelijk te maken zullen we ze alphabetisch rangschikken

1. ANDALUSIËRS (blauwe).

De blauwe Andalusiërs zijn een Spaansch hoenderras, waarvan men vroeger dikwijls hoorde beweren, dat ze niet tegen ons klimaat bestand waren. De ondervinding heeft echter anders geleerd.

Het zijn sterke, geharde hoenders, die als winterlegsters boven de Italianen uitmunten.

Van broeden houden de hennen niet en ze doen dit slechts bij uitzondering. Men moet, als men zelf kuikens fokken wil, de eieren dus door een andere hen laten uitbroeden.

De kuikens worden gemakkelijk groot en een enkele

maal komt het voor, dat ze wat laat in de veeren komen.

Wanneer men beslist op de voorgeschreven blauwe kleur gesteld is, dan ontmoet men grootere bezwaren, want het meerendeel van de kuikens heeft die kleur niet en krijgt wit en zwart in de veeren.

De oorzaak daarvan moet gezocht worden in de omstandigheid, dat het blauw de natuurlijke kleur niet is. De blauwe Andalusiërs zijn waarschijnlijk ontstaan uit een kruising van witte en zwarte Minorca's met andere hoenders, en dit wit en zwart komt telkens terug.

Deze slecht gekleurde Andalusiërs zijn echter even goede legsters als de andere, dus voor den nutfokker levert dat geen bezwaar.

De Andalusiërs zijn ook vrij goede vleeschkippen, want het vleesch is sappig en malsch en aangenaam van smaak. Een volwassen hen weegt gemiddeld 4 tot 5 pond, en 6 pond is geen zeldzaamheid.

Het gewicht der eieren schommelt tusschen 60 en 70 gram. Ze beginnen gewoonlijk in den ouderdom van 6 à 7 maanden te leggen, en leggen dan bij goede verzorging en een warm hok den heelen winter door. Evenals bij andere rassen is het getal eieren ongelijk, maar hennen, die van 150 tot 200 stuks in een jaar leggen, komen dikwijls onder dit ras voor.

Bij de hen hangt de kam naar een zijde af.

2. BRAEKELS.

De Braekels zijn een Belgisch ras, dat zeer goede eigenschappen heeft en daardoor naar Frankrijk en Engeland zijn weg heeft gevonden.

In onze provinciën Brabant en Limburg is dit ras reeds lang bekend en gewaardeerd. Men heeft ze sedert een vijftiental jaren ook naar het noorden van ons land over-

gebracht, doch tegen deze verhuizing schijnen ze niet bestand te zijn.

Toch zijn ze algemeen bekend als zeer sterke hoenders, die tegen weer en wind kunnen.

Van de kuikens kan dat niet beweerd worden. In hun prille jeugd moeten ze zeer omzichtig behandeld worden, want dan zijn ze tegen allerlei invloeden buitengewoon gevoelig. Zijn ze echter eenmaal bevederd, dan groeien ze zeer voorspoedig en beginnen vroeg te leggen.

De Braekels leggen een flink aantal groote witte eieren. Met broeden houden ze zich niet op. Ze doen het zelden en zijn dan nog niet betrouwbaar.

Het is dubbel jammer, dat het ras niet zonder meer voor ons land aanbevolen kan worden, want een toom zilver Braekels leveren een prachtig gezicht op en zijn een waar sieraad voor de omgeving.

De witte kop en de hagelwitte pelerine om den hals steekt prachtig af tegen het overige deel van het gevederde, waarvan de grondkleur wit is met zwarte dwarsstrepen.

3. BRAHMA'S.

De Brahma's behooren tot de zware Aziatische rassen. De oorsprong is niet met zekerheid vast te stellen. Sommigen beweren, dat men ze in Amerika gefokt heeft uit Cochins en Maleiers.

In elk geval zijn ze omstreeks 1850 in Amerika het eerst bekend geworden en daar vandaan naar Europa overgebracht.

De Brahma's behooren meer tot de sport- dan tot de nutrassen. Het getal eieren is over het algemeen zeer middelmatig en dikwijls gering en daarbij zijn die eieren in verhouding tot de zware hennen klein.

Hier tegenover staat, dat de groote dieren veel onderhoudsvoeder noodig hebben en dat ze zelf lang niet zoo ijverig zijn in het zoeken naar voedsel, als vele andere rassen.

Bij het zoeken naar voedsel worden ze ook nog gehinderd door de eigenaardigheid van de zeer sterke bevedering der pooten.

Ze leveren wel een kolossaal stuk vleesch, maar niet van eerste kwaliteit.

Ze zijn bijzonder geneigd tot vet worden en dan is de eierproductie onbeteekenend.

Als broedsters hebben de Brahmahennen ongetwijfeld hun verdienste en de kuikens worden gemakkelijk groot.

De Brahma's zijn bovendien zeer gehard en weinig onderhevig aan ziekten.

Ze komen voor in twee kleurslagen: de lichte Brahma's zijn wit met donkere halskraag en staart; bij donkere Brahma's is de grondkleur van de hen blauwgrijs met zwarte tekening.

Wanneer men deze hoenders op vochtigen grond een vrijen uitloopt geeft, zien de pooten door het vuil worden der pootveeren er dikwijls zeer onoogelijk uit. Op hoogten, drogen grond heeft men daarvan natuurlijk minder last.

Het ras is bijzonder geschikt om in een volière opgesloten gehouden te worden.

4. CAMPINES (Kempische hoenders).

Op den naam afgaande, zou men zeggen, dat het een Belgisch ras is. Maar sommige Nederlandsche deskundigen beweren, dat het een Hollandsch ras is, n. l. de Friesche pel, waaraan men in België een anderen naam heeft gegeven.

En Duitsche kipkundigen houden vol, dat Campines en

Westfaalsche todtlegers dezelve hoenders zijn, dus dat het een Duitsch ras is.

Men vindt echter naast al deze beweringen niet veel bewijzen, maar men zou er uit kunnen opmaken dat de Campines een goed ras zijn, op grond van de happigheid, waarr-ee men het overal wil annexeren.

En dat klopt precies. De Campines verdienen heel wat meer aandacht dan men er gewoonlijk aan schenkt.

De hennen zijn zeer vlijtige legsters. De eieren zijn niet groot maar het aantal is bevredigend.

Aan het broeden doen ze niet veel, doch de kuikens groeien uitstekend en zijn zeer vroeg legrijp.

Het vleesch is goed, maar het ras is klein, dus de hoeveelheid is gering, zoodat ze uitsluitend als legkippen gehouden worden.

Wat kleurslagen betreft komen ze voor in het wit, als zilverpellen en als goudpellen.

5. CHAAMSCHE HOENDERS.

De Chaamsche hoenders zijn een bijzonder slag hoenders, die sedert geruimen tijd bekend waren in het zuidwesten van N. Brabant, in de buurt van het dorp Chaam.

Ze hebben een zeer goeden naam als vleeschhoenders, want het vleesch is van uitstekende kwaliteit.

Maar ook als legkippen mogen ze er zijn en doen ze voor de Campines en Braekels niet onder. Ze leggen flinke, witte eieren.

Aan het broeden verspillen ze geen tijd. De kuikens moeten met zorg behandeld worden, doch de volwassen kippen zijn tamelijk gehard.

Overigens zijn het zeer levendige en gezellige dieren, die ijverig naar voedsel zoeken, en als nuthoenders aanbeveling verdienen.

6. COCHINS.

De Cochins behooren, evenals de Brahma's tot de zware rassen. Ze kunnen niet tot de nutrassen gerekend worden, want wat ze opleveren staat niet in verhouding tot wat ze verbruiken.

Ze hebben veel onderhoudsvoeder nodig en moeten nagenoeg geheel uit de hand gevoederd worden, want ze zoeken zelf niet veel.

Ze leggen weinig eieren, die bovendien klein van stuk zijn.

Als vleeschhoenders hebben ze geen waarde, want het vleesch is zeer grof en niet malsch.

Broeden doen ze kolossaal, doch het is niet aan te raden, ze te gebruiken als broedhennen, omdat door de zeer sterk bevederde pooten heel wat kuikens beschadigd worden of om het leven komen.

Wie „eieren voor zijn geld kiest” moet dus geen Cochins houden, want dat is geld in 't water.

Voor liefhebbers van mooie, interessante kippen, voor wie dus eieren en vleesch bijzaak zijn, zijn de Cochins zeer aan te bevelen. Op groote tentoonstellingen nemen ze dan ook altijd een belangrijke plaats in.

Ze komen voor in wit, zwart, geel, patrijskleurig en koekoekveurig.

7. CRÊVECOEURS.

De Crêvecoeurs zijn een uitstekend ras met prachtige eigenschappen. Ze leggen een flink aantal groote eieren en genieten als vleeschhoenders een grooten naam, want het vleesch is van prachtige kwaliteit en de gedrongen gebouwde hen weegt gemiddeld 6 pond.

Daarbij komt, dat de Crêvecoeurs mooie zwarte, van

metaalglans schitterende kippen zijn, met flinke kuiven en ringbaarden.

En niettegenstaande al dit moois zijn ze voor ons land toch niet aan te bevelen, want buiten hun vaderland, noord-Frankrijk, verliezen ze spoedig zeer veel van hun goede eigenschappen.

Maar al was dit laatste nu niet het geval, dan zouden ze toch geen aanbeveling verdienen, omdat ze kuifhoenders zijn en deze mooie kuiven in de praktijk veel bezwaar opleveren.

Worden ze gehouden in een overdekte volière, dan kan het er nog even mee door, maar geeft men ze vrijen uitloop, dan veroorzaken de kuiven allerlei ongerief en nadeel en het mooie er van is dan spoedig vervlogen, zoodat alleen de schade blijft.

De groote kuiven hinderen de kippen zeer sterk bij het zoeken naar voedsel, wat dus nadeel oplevert.

Bovendien komen bij kuifhoenders veel meer oogziekten voor, dan bij andere en deze worden door de kuifveeren veroorzaakt. Zijn de kuiven nat geregend en vuil geworden, dan worden ze voor de oogen al zeer lastig en gevaarlijk, terwijl ze dan tevens allesbehalve als sieraad kunnen gelden.

Men is door een en ander op de gedachte gekomen, om de kuiven met de schaar te fatsoeneeren, maar daarmee zijn ze meteen veroordeeld.

8. DOMINICANEN.

De Dominicanen vertegenwoordigen het oudste Amerikaansche kippenras. Het zijn zooveel als de Amerikaansche boerkippen, maar als ze niet verwaarloosd zijn, bezitten ze uitstekende eigenschappen.

De hen legt een flink aantal groote eieren, en is tevens

een zeer goede vleeschkip. De haan weegt gemiddeld 7 pond en de hen naar verhouding wat minder, dus ze leveren een stuk vleesch, dat de moeite waard is.

Broeden en voor de kuikens zorgen doen ze zeer goed.

Ze zijn tegen alle weer en wind bestand en hebben bijzonder weinig van ziekten te lijden. En de kuikens brengt men zonder eenige moeite groot.

Dit ras is dus bijzonder aan te bevelen, doch men vergete daarbij niet, dat in elk land de inheemsche hoenders de genoemde eigenschappen bezitten, als ze maar goed worden behandeld.

De Dominicanen zijn koekoekkleurig met gele pooten en snavel en met een rozenkam.

9. DORKINGS.

De Dorkings zijn afkomstig uit het zuiden van Engeland, waar ze reeds eeuwen worden gefokt. Het waren oorspronkelijk gewone boerekippen, maar de Engelschen hebben er een ideaal vleeschhoen van weten te fokken, dat door geen ander ras wordt overtroffen.

Aan den langen en breeden rug, het rolvormige lichaam, de breede en diepe borst en de korte, forsche pooten, kan men dadelijk het vleeschhoen herkennen.

De hennen leggen, als ze jong zijn, zoo tamelijk, maar spoedig zetten ze vleesch en vet aan, krijgen meer lust tot broeden en dan wordt het leggen minder.

Wil men ze als leghoenders houden, dan moeten ze geheel vrijen uitloop hebben.

Een Dorkinghaan weegt gemiddeld 10 pond, een hen 8 pond.

Naar de kleur onderscheidt men witte, koekoekveerige, zilverkleurige en donkere Dorkings.

De witte hebben een rozenkam, worden lang niet zoo

zwaar als de gekleurde, maar leggen meer eieren. De gekleurde hebben een enkele kam, die bij de hen naar één zijde afhangt.

De kuikens vragen nogal zorg en moeten vooral tegen koude en vocht beschermd worden.

10. FAVEROLLES.

De Faverolles zijn een Fransch ras, dat voor ruim 30 jaar geleden het eerst gefokt werd in het Fransche dorp Faverolles.

Deze hoenders zijn uitstekende vleeschhoenders, goede legsters, buitengewoon gehard en de kuikens worden zeer gemakkelijk groot.

We moeten er echter bijvoegen, dat het vleesch van deze kippen niet van de allerfijnste kwaliteit is, wat veroorzaakt wordt door hun afstamming van de Cochins en de Brahma's. Om deze reden wordt dit ras wel eens genoemd: het hoen voor groote gezinnen, waar veel noodig is, zoodat het niet altijd van 't fijnste kan zijn. De haan weegt ongeveer 8 pond en de hen 7 pond, dus een respectabel stukje vleesch.

Wat de eierproductie betreft mogen we constateeren, dat ze bij overigens goede behandeling tot de winterleggers behooren. Ze groeien zeer snel en beginnen dus ook reeds vroeg te leggen.

Het aantal eieren per jaar is niet lager dan van andere zware en middelzware rassen. Men moet echter in het oog houden dat ze uitsluitend voor de vleeschproductie werden gefokt en dat ze dus ook voor ons land in de eerste plaats als slachthoer kunnen aanbevolen worden.

Een groot voordeel van dit ras is zijn buitengewone gehardheid tegen ruw winterweer en de eveneens buitengewone snelheid, waarmee de kuikens opgroeien.

Natuurlijk moet daarvoor de verzorging goed zijn, waarbij op te merken valt, dat zulke zware dieren bij hun snelle ontwikkeling veel voedsel noodig hebben.

Wat de kleur aangaat behoeft dit ras voor andere niet onder te doen. Bij den haan steken de zwarte kin- en bakkebaarden prachtig af op den witten kop en hals. De zadelveeren en de vleugels zijn ook wit, de laatste met een breeden, zwarten dwarsband. De rest van het dier, dus borst, geheele onderzijde met pootbevedering en staart zijn glanzend zwart.

Bij de hen is de kop lichtgeel, de baard wit, de geheele bovenzijde bruin gevlekt en de geheele onderzijde met de pootbevedering roomkleurig.

11. HAMBURGERS.

De Hamburgers zijn een Nederlandsch ras en worden daarom ook Hollandsche hoenders genoemd. De eene naam is echter niet veel gelukkiger dan de andere.

Het zijn leghoenders van den eersten rang. De eieren zijn klein, want ze wegen maar 45 tot 50 gram. Ze zijn echter buitengewoon fijn van smaak.

Het aantal eieren per hen is vrij groot en bedraagt van 140 tot 180 stuks per jaar, terwijl sommige het wel tot 200 brengen.

Natuurlijk bereikt men deze resultaten alleen onder zeer gunstige omstandigheden, waartoe een geheel onbeperkte uitloop behoort. Men heeft dan nog het voordeel, dat ze bijna hun geheele kostje ophalen, want ze zoeken zeer ijverig.

Ze doen het echter ook goed in een meer beperkte ruimte, maar dan moet men er meer zorg aan besteden.

Het vleesch van de Hamburgers is zeer smakelijk, doch ze zijn te klein om als vleeschhoenders in aanmerking te

kunnen komen, want de haan komt niet hooger dan 5 pond en de hen 3 tot 4 pond.

Tot de zoogenaamde winterleggers behooren de Hamburgers niet. Ze zijn nogal gevoelig voor koude en vocht en beginnen tamelijk laat te leggen.

Broeden doen ze weinig of niet. De kuikens zijn, als ze uitkomen, klein en teer en vereischen nogal zorg, vooral bij aanhoudend vochtig en koud weer. Maar ook tegen de felle zon moeten ze beschermd worden. De beste broedmaanden voor dit ras zijn April en Mei.

De Hamburgers zijn niet alleen uitstekende nuthoenders maar tevens kunnen ze als sierhoenders gelden, want ze zijn schoon van bouw en prachtig van kleur.

Van de verschillende kleurslagen worden als de beste nuthoenders aanbevolen de zilverlaken Hamburgers. Daarbij is de grondkleur zilverwit met groenzwarte ronde vlekken.

Een andere kleur is het goudlaken, waarbij de grondkleur goudbruin is.

Verder heeft men zilverpellen (zilverwit met zwartgroene strepen), goudpellen (evenals de vorige maar met goudbruine grondkleur), geheel zwarte, welke de grootste eieren leggen, geheel zilverwitte, gele, geelpellen (geel met donkere streepjes) en koekoeken.

De Hamburgers hebben een fijne rozenkam, die van voren breed is en naar achteren in een lange punt uitloopt.

12. HOLLANDSCHE WITKUIVEN.

De lievelingen van de dames, sierlijk gebouwde, gitzwarte hoenders met groote hagelwitte kuiven.

Die ze gezien heeft, zal het met ons eens zijn, als we de Hollandsche witkuiven noemen: sierhoenders van den eersten rang.

Behalve de zwarte heeft men ook nog blauwe en koekeveerige, maar die zijn veel zeldzamer. De zwarte zijn het meest in trek, omdat ze verreweg het mooist zijn.

De witkuiven zijn echter uitsluitend sporthoenders, die voor tentoonstellingen en als sierhoenders gefokt worden, want de nuteigenschappen van dit ras hebben niet veel om het lijf.

Ze leggen kleine eieren in gering aantal, dus voor den gewonen kippenhouder hebben ze geen waarde.

Over de bezwaren tegen de kuif hebben we vroeger (bij no 7) reeds uitvoerig geschreven.

Ze eischen bijzondere verzorging en moeten tegen vocht beschermd worden, want het ligt voor de hand, dat al het mooie en aantrekkelijke verdwenen is, als de kuiven er niet hagelwit en onberispelijk uitzien.

13. HOUDANS.

De Houdans zijn een Fransch ras, dat veel gefokt wordt in het dorp Houdan bij Parijs, en dat van daar zijn weg naar verschillende landen gevonden heeft. In het bijzonder heeft men er in Engeland veel werk van gemaakt en het ras verschillende nieuwe eigenschappen aangefokt.

De Houdan is een zwaar hoen, dat in de eerste plaats vleeschhoen is, doch ook een uitstekend leghoen, want het legt een groot aantal groote eieren. Het slacht-gewicht loopt tusschen 5 en 7 pond.

In Frankrijk heeft dit ras grooten roem verworven, doch buiten de Fransche grenzen, vooral in noordelijker streken met een ruwer klimaat kan het zich als nuthoen niet staande houden en verliest het spoedig veel van zijn uitstekende eigenschappen.

Een bezwaar is ook de groote kuif, waardoor het ras voor lage, vochtige streken voor de praktijk ongeschikt is.

14. ITALIANEN (leghorns).

Onder de nuthoenders, waarbij het in de eerste plaats op de eierproductie aankomt, nemen de Italianen de eerste plaats in. Er bestaat geen hoenderras, dat het tot zulk een verbreiding gebracht heeft in bijna alle Europeesche landen.

Het zijn de aangewezen hoenders voor de boerderij, waar men ze de volle vrijheid geven kan.

De Italianen zijn zeer bewegelijk, ze hebben een snelle spijsvertering en eten tamelijk veel, maar als ze de gelegenheid hebben, zoeken ze zelf het grootste deel van hun voedsel.

Het gemiddelde aantal eieren per jaar bedraagt 140 stuks, bij zeer gunstige omstandigheden klimt het echter van 160 tot 180 en soms nog hooger. Worden ze opgesloten gehouden, dan moet men met 110 tot 120 stuks tevreden zijn.

Jonge hennen beginnen reeds zeer vroeg te leggen, in den regel als ze vijf maanden oud zijn. De eerste eieren hebben een gewicht van 50 tot 55 gram, later worden ze 60 tot 70 gram zwaar.

Als de winter niet al te plotseling en te sterk begint, leggen de jonge hennen zeer lang en daarna beginnen ze na een korte pauze in Januari of Februari opnieuw, als het weer tenminste niet te streng is.

De kuikens groeien gemakkelijk en snel, en het ras is zeer goed tegen ons klimaat bestand.

Het vleesch is van zeer goede kwaliteit, doch als vleeschoenders zijn ze toch niet geschikt want daarvoor is het lichaamsgewicht te gering.

De Italianen komen voor in een groot aantal kleuren, doch de witte en de patrijskleurige zijn verreweg het sterkst verbreid.

Bij het aanschaffen van Italianen moet men voorzichtig zijn, want er zijn zeer veel waardelooze hoenders onder.

Om dit duidelijk te maken, willen we iets uit de geschiedenis van het ras meedeelen.

Van oorsprong zijn het de Italiaansche landhoenders of boerekippen. Deze werden in de eerste helft der vorige eeuw naar Amerika overgebracht, en daar fokte men er een uitstekend legras van, dat weer over Engeland naar het vasteland van Europa terugkwam onder den naam van leghorns.

Het is dus het veredelde ras, dat we hier bedoelen en aanbevelen en niet het goedkoope maar waardelooze rommeltje, dat rechtstreeks uit Italië wordt overgezonden. Vooral de boeren, die graag goedkoop koopen, moeten voorzichtig zijn, want de goedkoope Italianen zijn bijna zonder uitzondering veel te duur.

Bij het aanschaffen van Italianen moet men dus koopen van bekende, vertrouwde personen.

De Amerikaansche witte leghorns zijn de beste, en beter dan de Engelsche, die op veel te hooge pooten gefokt zijn.

De Italianen worden zelden of nooit broedsch.

De pooten en de snavel zijn geel. Ze hebben groote kammen, die bij de hen naar één zijde overhangt.

15. KLOMPHOENDERS (staartlooze).

Het klomphoen of staartlooze hoen is een rareiteit in de hoenderwereld.

Sommige liefhebbers dwepen er mee en rekenen het tot de sierhoenders, andere menschen noemen het een monster van leelijkheid.

Hieruit blijkt alleen, hoezeer de smaken kunnen verschillen.

Een eigenaardigheid van de klomphoenders is het, dat

de laatste staartwervel ontbreekt, of dat de eerste tot de derde staartwervel zich zeer onvoldoende hebben ontwikkeld. Een gevolg daarvan is, dat bij deze hoenders de staart ontbreekt.

Een tweede eigenaardigheid is het, dat de eieren van staartlooze hennen steeds zeer onvoldoende bevrucht zijn, als ze een staartlooze haan tot gezelschap hebben.

Hieruit volgt, dat raszuivere klomphoenders een groote zeldzaamheid zijn, want meestal kruist men de klomphen met een ander soort haan, of de klomphaan met andere hennen, om bevruchte eieren te krijgen.

De klomphen legt een flink aantal middelmatige eieren.

Het ras heeft veel weerstandsvermogen en de kuikens worden vanzelf groot. Het vleesch is best van smaak, maar de hoeveelheid is gering.

De hen broedt zeer goed en zorgt ook best voor de kuikens.

Voor iemand, die van wat vreemds houdt, iets wat de meeste kennissen niet hebben en ook niet willen hebben, zijn de klomphoenders als legkippen dus wel aan te bevelen.

16. KRAAIKOPPEN (BREDASCHE HOENDERS).

De kraaikoppen, in Duitschland bekend onder de namen kraaisnavels of Bredasche hoenders, zijn een oud Nederlandsch ras, dat in den laatsten tijd weer meer op den voorgrond treedt.

Ze leggen een flink aantal tamelijk groote eieren en hebben ook als vleeschhoenders wel eenige verdienste, want ze zijn zeer geschikt om gemest te worden.

Een eigenaardigheid van dit ras is het ontbreken van de kam, waarvoor ze een weinig in het oog loopende kuif hebben, die niet hinderlijk is.

De pooten zijn goed bevederd.

Broeden doen ze heel weinig en ze zijn overigens als broedhennen ook weinig betrouwbaar.

Ze zijn bijzonder goed tegen het weer bestand, waartoe het ontbreken van de kam sterk meewerkt, want een kam loopt altijd gevaar, als het vriest.

Verder zijn ze zeer bedaard van natuur en daardoor voor een beperkte ruimte wel geschikt.

Redenen, waarom de kraaikoppen dus als nuthoenders aanbevolen kunnen worden.

De kraaikoppen komen voor in het zwart, wit, blauw en koekoekveurig.

17. KRIELKIPPEN.

„'t Is net kinderspeelgoed”, hoorde ik eens iemand zeggen, en 't heeft er werkelijk veel van. Als men al die verschillende dwergjes ziet, dan begrijpt men spoedig, dat men met liefhebberijwerk te doen heeft, want tot de nuthoenders kunnen ze niet gerekend worden. Als sierhoenders kunnen echter vele van hen zeer goed dienst doen.

We willen eenige der meest bekende dwergen in het kort bespreken.

a. NEDERLANDSCHE SABELPOOTKRIEL.

Waar dit ras als zoodanig zijn vaderland heeft, weet men niet met zekerheid. Het heeft zich echter altijd en overal in veel belangstelling mogen verheugen, waarom het dan ook in verschillende landen gefokt wordt, meermalen onder den naam van Engelsch tuinhoen.

Het komt in verschillende kleurslagen voor: wit, zwart, patrijkskleurig en porceleinkleurig (een mengeling van wit, zwart en geel). Deze porceleinkleurige zijn het meest in trek en ook verreweg de mooiste.

Deze hoentjes hebben korte, sterk bevederde pooten en schijnen daardoor nog kleiner dan ze zijn.

Ze loopen met een vermakelijk trotsche houding rond, en richten, dank zij de pootbevedering, in den tuin niet veel schade aan, vandaar de naam *t u i n h o e n*.

Ze zijn vertrouwelijk in den omgang en broeden uitstekend, en de kuikens worden gemakkelijk groot, want het ras is zeer ongevoelig voor het klimaat.

Leggen doen ze flink, doch de eieren wegen niet meer dan 30 gram.

De sabelpootkrielen hebben een enkele opstaande kam en de vleugels worden afhankelijk gedragen.

b. BANTAMS.

De zwarte en witte Bantams onderscheiden zich door een rozenkam en lijken in vorm en houding zeer veel op zwarte Hamburgers, heel in 't klein.

Bij uitzondering komen ook zwarte Bantams met een baard voor.

De eigenschappen komen overigens geheel met die van de sabelpootkrielen overeen.

De gewone koekoekveerige Bantams zijn waarschijnlijk ontstaan door kruising van zwarte en witte Bantams.

Verder hebben we nog de koekoekveerige, die de dwergvorm zijn van de grauwe Schotsche hoenders en ook nog de Antwerpsche koekoeken met een baard.

De *S e b r i g h t*-Bantams, zoo genoemd naar den Engelschen fokker Sebright, zijn buitengewoon mooie diertjes, die overal groote belangstelling ontmoeten.

Bij den haan ontbreken de kraag-, zadel- en sikkelveeren, zoodat hij wat de bevedering betreft, geheel gelijk is aan de hen. Beide hebben een rozenkam.

Men onderscheidt zilver- en goud-Sebrights. Bij de

eerste is de grondkleur zilverwit, terwijl elke veer een glanzend zwarte zoom heeft. Bij de laatste is de grondkleur goudbruin, met overigens dezelfde zwarte teekening.

De pooten van de Sebrights zijn kort en onbevederd.

Dit ras legt een flink aantal kleine, maar zeer smakelijke eieren. Broeden en voor de kuikens zorgen doen de hennen uitstekend, maar, . . . het fokken van Sebrights, die aan alle eischen voldoen, is niet ieders werk.

Vooraf het opkweken van de kuikens baart veel zorgen. Ze moeten voor koude en vocht beschermd worden en ze hebben veel last van ongedierte. Ze moeten het beste voeder hebben en in het bijzonder veel vleeschvoeder. Zijn ze eenmaal volwassen, dan heeft men er geen last mee.

Een andere soort zijn de Cochins-Bantams, of ook wel Peking-Bantams genoemd. Ze zijn uit China afkomstig en eigenlijk niet anders dan Cochins, heel in 't klein. Men ziet ze bij ons maar zelden en ze zijn vrij duur. Hoe kleiner ze zijn en hoe meer ze daarbij op Cochins lijken, des te hooger is de prijs.

Ze hebben de goede eigenschappen van de Cochins, maar de kuikens zijn teer.

Deze dwergen komen voor in 't wit, zwart, geel en patrijskleur.

De Brahma-Bantams zijn ook niet anders dan Brahma's in 't klein, doch men treft nog maar zelden een stam van deze hoenders aan, die zijn, wat ze willen wezen. Het schijnt moeielijk om ze goed te fokken.

De Maleier-Bantams worden in Engeland gefokt en zijn dwerg-Maleiers. Ze komen voor in de kleuren wit en bruin.

c. CHABO'S.

Tot de mooiste dwerggrassen behooren de Chabo's of Japansche-Bantams.

Ze werden reeds voor ruim 50 jaren uit Japan naar Europa overgebracht en werden hier zeer goed ontvangen. Ze komen in een groot aantal kleuren voor en alle hebben veel liefhebbers gevonden.

Ze hebben zeer korte pooten en een korten rug, zoodat de kam, die opstaand en bij den haan buitengewoon groot is, bijna de sikkelveeren raakt.

Men heeft witte met zwarten staart en zwart in de vleugels; geheel witte; gele met zwarte zoomen aan vleugelen staartveeren; koekoekveerige; onregelmatig zwart en wit gevlekte; geheel zwarte; geelbonte; zilverhalzige; goudhalzige; zijdeharige met witte haarachtige vederen.

De kuikens zijn teer, maar de volwassen hoentjes zeer sterk en hebben geen bijzondere zorg of voeder noodig.

Ze zijn als liefhebberij zeer aan te bevelen.

d. DWERGVECHTHOENDERS.

Deze worden ook in Engeland gefokt. Ze gelijken in alles op de bekende vechtrassen en moeten alleen zoo klein mogelijk zijn.

18. KRUIPERS.

Een zeer eigenaardig ras, dat zijn naam ontleent aan den vreemden gang, tengevolge van de scheefgestelde en buitengewoon korte pooten, die niet langer zijn dan hoogstens 7 centimeter.

Het ras is reeds eeuwen oud en men weet niet waar het vandaan komt. Het schijnt echter overal in den smaak gevallen te zijn, want in een groot aantal landen fokt men kruipers.

De kruipers kunnen tot de beste nuthoenders gerekend worden, want ze leggen een flink aantal groote eieren.

Ook als vleeschhoenders hebben ze waarde. Het vleesch is van uitstekende kwaliteit en de haan weegt 6 pond, de hen 5 pond.

Ze broeden zeer goed en zorgen uitstekend voor de kuikens.

Ze zijn ijverig in het zoeken naar voedsel en doen daarbij in den tuin veel minder schade, dan andere kippen.

De kruipers hebben meestal een opstaande enkele kam, maar er komen ook andere kamvormen bij hen voor.

De haan heeft groote sikkelveeren in den staart. De pooten zijn niet bevederd.

De zwarte kleur komt het meest voor, doch er zijn ook witte, bonte en koekoekveerige.

19. KRULVEERHOENDERS.

De krulveerhoenders zijn een rariteit onder de hoenders. In Engeland zijn ze reeds een paar eeuwen bekend en waarschijnlijk zijn ze uit Zuid-Azië afkomstig. In de andere Europeesche landen komen ze zeer weinig voor.

Het lichaam is kort en gedrongen en de kam doorgaans enkel en opstaand.

Het lichaamsgewicht bedraagt bij den haan 5 pond, bij de hen 4 pond.

De veeren zijn gedraaid en met den top naar voren gebogen, zoodat de dieren er uitzien, of ze door een vreeselijken storm onderhanden genomen zijn. Die dat mooi vindt moet ze nemen.

Over de nuteigenschappen wordt niet geroemd. Het leggen is zeer middelmatig en als vleeschhoenders be teekenen ze niet veel. Ze hebben bovendien weinig weerstandsvermogen en moeten tegen vocht en koude beschermd worden. Ook in het broeden zijn ze niet betrouwbaar.

Ze komen voor in het wit, zwart, geel, grauw en bont.

Men vreest, dat ze zullen uitsterven, maar na het bovenstaande zal men begrijpen, dat er weinig aan verloren wordt.

20. LA FLËCHE.

Onder de meestal zeer productieve Fransche hoenderassen neemt het La Flèche-hoen een eerste plaats in. Het is een uitstekend legras, maar als vleeschhoen staat het nog hooger aangeschreven.

Dubbel jammer is het daarom, dat het ras tegen ons klimaat niet bestand is, vooral niet op lage, vochtige gronden.

In het bijzonder komt dit aan den dag bij het opfokken van kuikens, waarvan niets terecht komt, als men niet alle mogelijke voorzorgen neemt.

In Frankrijk, zijn eigenlijk vaderland, gedijt dit hoen voortreffelijk en behoort daar tot de oudste en beste rassen.

Als het ras voor tentoonstellingen gefokt wordt, zijn de zuiver witte oorlellen en de kam, welke bestaat uit twee naast elkaar geplaatste hoorntjes, zeer belangrijke zaken, waarmee het echter dikwijls niet lukken wil.

De zwarte kleur komt het meest voor, maar er zijn ook witte en blauwe, de laatste kleur doorgaans onzuiver.

Uit het bovenstaande volgt, dat dit ras voor den gewonen liefhebber in ons land niet aanbevolen kan worden.

21. LAKENVELDERS.

De Lakenvelders worden geacht een Duitsch ras te zijn, afkomstig uit Westfalen. Het was in die streken in het midden der vorige eeuw zeer algemeen, maar is naderhand bijna verdwenen, doch komt tegenwoordig weer meer in de mode.

De meeningen over de waarde als nutras loopen nogal wat uiteen. Men beweert, dat het hoen weinig te lijden heeft van ziekte en zeer gehard is. Volgens anderen geldt dit alleen, als het hoen in zijn vaderland blijft, maar niet daar buiten.

Men beweert, dat het veel eieren legt en weinig broedsch is. Anderen zeggen, dat het weinig eieren legt, omdat het zoo dikwijls broedsch is.

Het vleesch is fijn, zegt men, maar het hoen is zoo klein en zet bovendien zoo weinig vleesch en vet aan.

De eieren zijn klein, dat zegt iedereen.

Dat goed gekleurde exemplaren prachtige hoenders zijn, moet men grif toegeven. De haan en de hen zijn gelijk van kleur. Hals en staart zijn diep zwart en het overige lichaam zuiver wit, doch het schijnt nogal lastig te zijn, deze teekening onberispelijk te krijgen, want er zijn zeer veel gebrekkig gekleurde Lakenvelders.

Als nutras voor ons land dus niet bepaald aan te bevelen.

22. LANGSHANS.

De Langshans zijn uit China afkomstig en hebben betere eigenschappen, dan de andere Aziatische hoenders. Ze behooren ook tot de zware rassen, want de haan wordt 9 en de hen 7 pond.

Om deze reden en omdat ze uitstekend vleesch hebben en gemakkelijk vet worden, hebben ze als vleeschhoenders een zeer goeden naam verworven.

Maar ook als leghoenders worden ze geroemd, althans door sommigen, terwijl andere fokkers er weinig goeds van meedeelen.

Dit verschil in de beoordeeling heeft echter een natuurlijke oorzaak, en berust op een onvolledige kennis van het ras.

Jonge Langshans leggen zeer goed. Ze worden weinig broedsch en brengen het in de eerste legperiode soms tot 160 eieren en wel meer. Maar dan komt de klad er in. De broedlust neemt sterk toe en later kunnen ze de 100 eieren nauwelijks halen.

Als legras kan men ze dus middelmatig noemen, maar dan moeten ze vrijen uitloop hebben, want op een beperkte ruimte blijft het leggen meestal beneden het middelmatige.

De vrije uitloop is nog om een andere rede noodzakelijk. Ze zoeken ijverig voedsel en dat is wel noodig, want ze eten veel. Moet men ze geheel uit de hand voederen, dan worden ze in verhouding tot hun productiviteit te duur.

Daarbij komt, dat de kosten van aanschaffing ook aanmerkelijk hooger zijn, dan die van andere nutrassen.

De meeste Langshans zijn zwart, maar er zijn ook witte en blauwe. Ze hebben een enkele opstaande kam. De pooten zijn lang en glad of dun bevederd.

23. LE MANS.

De Le Mans zijn een zeer goed Fransch ras en genoemd naar de stad Le Mans in het westen van Frankrijk.

Deze hoenders lijken in hun voorkomen veel op onze zwarte Hamburgers, maar ze zijn aanmerkelijk zwaarder gebouwd. Ze hebben evenals de laatste een rozenkam.

De eigenschappen komen vrijwel overeen met die van het La Flèche hoen.

Voor ons klimaat zijn ze minder geschikt, doch een kruising van deze hoenders met Hamburgers zou waarschijnlijk wel goede resultaten kunnen geven.

24. MECHELSCHE KOEKOEK.

De Mechelsche koekoek is een Belgisch ras dat zijn naam aan de stad Mechelen ontleent.

De oorsprong van het ras is niet met zekerheid vast te stellen, maar hoogstwaarschijnlijk is het ontstaan door kruising van een Belgisch landhoen met Brahma's.

Het is een uitnemend nuthoer en wordt in België dan ook alleen als zoodanig gefokt en wel in de allereerste plaats als vleeschhoer. Met dat bedrijf, dat groote afmetingen heeft aangenomen, verdienen tal van menschen hun brood.

De Mechelsche koekoek is een vleeschkip van den eersten rang, wat aan het lange, breede en diepe lichaam dadelijk te zien is. De kwaliteit van het vleesch is prima.

Als ze 10 tot 20 weken oud zijn, hebben ze een gewicht van 3 pond. Daarna worden ze 5 weken gemest en bereiken dan een gewicht van 6 pond. Van de geslachte hoenders worden groote aantallen naar het buitenland uitgevoerd.

In ons land worden ze als leghoenders gehouden en zijn daarbij zeer geschikt voor de beperkte ruimte. Het aantal eieren is middelmatig, doch ze leggen ook in den winter en dat is veel waard.

Hun waarde als vleeschhoer schijnt te verminderen, als ze uit hun vaderland naar andere streken worden overgebracht.

Het ras is zwaar gebouwd met enkele opstaande kam, matig ontwikkelde staart en bevederde pooten.

De naam zegt voldoende, hoe de kleur is.

25. MINORCA'S.

De Minorca's zijn een Spaansche ras en ongetwijfeld het beste. Ze hebben een tamelijk weerstandsvermogen en bij een goede verzorging behooren ze tot de allerbeste legrassen, want ze leggen veel eieren van de grootste soort (van 60 tot 80 gram). Het aantal eieren loopt tot 180 per jaar.

Daarbij zijn het mooie, forsche hoenders, die een zeer

groot aantal liefhebbers tellen. Ze moeten hierin onderdoen voor de Italianen, omdat die meer eieren leggen, maar als men de eieren bij het gewicht gaat berekenen, gelooven we stellig, dat de Minorca's het zouden winnen.

Vroeger werden de Minorca's met reusachtige kammen gefokt, maar dat was een fout en men is er gelukkig van teruggekomen, want het ras ging er als nuthoen door achteruit.

Bij den haan is de kam enkel, opstaand, bij de hen overhangend.

De meeste Minorca's zijn zwart, maar er zijn ook witte. Het gewicht loopt van 5 tot 7 pond.

De kuikens groeien flink en beginnen met 6 of 7 maanden te leggen. Het zijn echter niet de beste winterleggers. Hoe warmer het hok is en hoe beter de verzorging, des te meer voldoen ze echter ook in dit opzicht.

Met broeden houden ze zich weinig op.

Ze zijn niet zoo levendig als Italianen, maar zoeken toch zeer ijverig naar voedsel, als ze vrijen uitloop hebben. Op de beperkte ruimte voldoen ze echter ook en zijn dan veel minder schuw.

De Minorca's zijn geen eerste rang vleeschhoenders, maar toch in dat opzicht beter dan de Italianen.

Uit een kruising van Minorca's met Hamburgers zijn Minorca's met een rozenkam voortgekomen. Deze kruislingen hebben het voordeel, dat de kammen minder gauw bevrozen, maar de eieren zijn kleiner.

Kruisen van Minorca's met Langshans kan ook aanbevolen worden. De kruislingen zijn sterker, hebben beter vleesch en leggen meer wintereieren, terwijl de eieren toch ook zeer groot zijn.

26. NAAKTHALZEN (Zevenburgsche).

De Naakthalzen zijn ook al weer een rariteit op dit

gebied, want ze hebben op den schedel een bosje veeren, maar verder zijn kop en hals tot aan den rug geheel kaal en bloedrood. Onder aan den hals, dus bij den rug hebben ze een krans of kraag van kleine veertjes.

Over het algemeen vindt men ze afschuwelijk leelijk.

De kam is enkel en opstaand, of een rozenkam. De pooten zijn lang en kaal of soms dun bevederd. Ze komen verder in allerlei kleuren voor.

Men heeft ze in Hongarije het eerst ontdekt, maar van hun afkomst en hun eigenlijk vaderland weet men niets met zekerheid.

Ze hebben, niettegenstaande hun leelijkheid een vrij groote verbreiding gevonden, wat ze te danken hebben aan hun uitstekende nuteigenschappen.

Ze leggen gemiddeld 175 eieren van 75 gram, dus dat is de moeite waard. Ze zijn bestand tegen weer en wind en als de winter niet te streng is, leggen ze door.

De kuikens ontwikkelen zich goed en gemakkelijk, maar als broedsters zijn de hennen niet betrouwbaar.

Een eerste klas vleeschhoen is de naakthals niet, doch ook in dit opzicht zijn ze bevredigend.

Die ze aanschaft moet echter zorgen dat hij goede krijgt, want de goedkope Hongaarsche rommel deugt niet.

27. ORPINGTONS.

De Orpingtons zijn een Engelsch ras, dat zich zeer snel overal verbreid heeft, en dit succes dankt aan de uitstekende eigenschappen als nuthoen.

De Orpingtons zijn zware vleeschhoenders; de haan weegt gemiddeld 10 pond, de hen 8 pond.

Ze hebben een kleine opstaande kam en gladde pooten. Wat de kleur betreft, onderscheidt men witte, gele, zwarte, koekoekveerige, blauwe en driekleurige.

De gele en witte zijn het sterkst vertegenwoordigd. De gele moeten gelijkmatig geel van kleur zijn; soms zijn ze wat lichter, dan wat donkerder van tint, doch dat is niet erg. Als ze echter witte of zwarte veeren in vleugels of staart hebben, wordt dit op tentoonstellingen als een fout beschouwd.

Dat de Orpingtons als vleeschhoenders een rol spelen, blijkt reeds uit het lichaamsgewicht. Ze zijn gemakkelijk te mesten, want ze zetten vlug en veel fijn vleesch aan.

De beste tijd voor het mesten van jonge dieren ligt in den leeftijd van 6 tot 9 maanden.

De Orpingtons staan ook bekend als beste legsters en het getal eieren per jaar loopt tusschen 125 en 180. Het gemiddeld gewicht van de bruinachtige eieren bedraagt 60 gram, doch eieren van 75 tot 80 gram zijn niet zeldzaam.

Een groot voordeel is het ook, dat de Orpingtons in Januari, Februari en Maart een flink aantal eieren leggen.

Ze worden vroegtijdig broedsch en doen hun zaken in dit opzicht uitstekend. Ook de kuikens veroorzaken geen moeielijkheden, want ze groeien snel, doch komen soms wat langzaam in de veeren.

In den regel zijn de jonge hennen met 6 tot 7 maanden legrijp, soms ook iets vroeger of iets later.

Bij de voeding van Orpingtons, die op een beperkte ruimte gehouden worden, waarvoor ze overigens zeer geschikt zijn, moet men er rekening mee houden, dat ze meer dan andere rassen gebruik maken van groenvoeder. Dit moet dus altijd in een flinke hoeveelheid gegeven worden.

Omdat het ras zwaar is, zal men verstandig doen, voor het fokken nooit eenjarige dieren te gebruiken. Met twee- tot driejarige hennen en hanen heeft men doorgaans de beste resultaten.

Kan men hen geheel vrijen uitloop geven, dan is een haan bij tien hennen voldoende. Op een beperkte ruimte

is het beter een haan niet meer dan zes hennen te geven. Dit geldt natuurlijk alleen voor 't geval men er mee fokken wil en dus prijs stelt op een hoog procent bevruchte eieren.

We kunnen dus met een gerust geweten de Orpingtons aanbevelen, want deze hoenders zijn voor alle omstandigheden, zoowel in de stad met zeer beperkte ruimte, als op het platteland, bijzonder geschikt.

28. PADUA'S.

De Padua's zijn prachtkippen met een zeer schoone, groote, volle, kogelronde kuif. Ook wat de kleur betreft zijn ze een sierraad voor elke buitenplaats of villa.

Ze komen voor als goud-Padua's en verder als zilverlaken, chamois en koekoek-Padua's. Alle kleurslagen zijn mooi.

Het ras is zeer vertrouwelijk in den omgang en ze zijn met weinig voedsel tevreden.

Hiermee hebben we echter al de deugden van de Padua's gehad en men zal toegeven, dat het weinig is. De nutfokker eischt tenminste veel meer.

Zooals we vroeger reeds hebben aangetoond, heeft de mooie kuif zijn schaduwzijden.

De Padua's zijn verder teer en het kost veel moeite de kuikens groot te brengen. Een gevolg daarvan is, dat ze veel van ziekte te lijden hebben.

Als vleeschhoenders hebben ze geen waarde, en als eierproducenten kunnen ze niet in aanmerking komen.

Het zijn dus in geen enkel opzicht nuthoenders en uitsluitend sportdieren, maar als zoodanig nemen ze een eerste plaats in en hebben ze in alle landen een groot aantal liefhebbers gevonden.

29. PHOENIXHOENDERS.

De Phoenixhoenders zijn evenals de bovengenoemde Padua's uitsluitend sierhoenders. Ze zijn afkomstig uit Japan, maar worden sedert 1880 ook in Europa gefokt.

Wat het uiterlijk betreft, gelijken ze in vorm en grootte veel op onze gewone landhoenders, want de haan weegt van 4 tot 4½ pond.

Ze hebben een enkele opstaande kam.

De zadelveeren zijn smal maar zeer lang en reiken niet zelden tot aan den grond. Het buitengewone moet echter gezocht worden in de reusachtige ontwikkeling van den horizontaal gedragen staart, waarvan de smalle sikkelveeren soms de enorme lengte van 2½ tot 3 meter bereiken.

Deze lengte wordt echter alleen in Japan bereikt, doch in Europa zijn staarten van 150 tot 180 centimeter niet zeldzaam. Ook de zijveeren van den staart zijn buitengewoon lang en slepen evenals de sikkels, over den grond.

Ook de hen heeft een tamelijk lange, horizontaal gedragen staart, die naar achteren eenigszins afhangt.

De phoenixhoenders komen in drie kleuren voor: goudhalzige, zilverhalzige en witte.

Ze moeten tegen winterkoude beschermd worden. De kuikens zijn teer en kunnen geen vocht verdragen.

De hoenders hebben behoefte aan een ruimen uitloop en bij nat weer moeten ze een overdekte, droge ren hebben met hooge zitstokken, anders is het mooie van den prachtstaart gauw weg.

De hennen leggen vrij goed, maar kleine eieren, doch broeden doen ze zelden.

30. PLYMOUTH-ROCKS.

De Plymouth-Rocks zijn een Amerikaansch ras, dat

veel verbreiding gevonden heeft en ongetwijfeld tot de nutrassen gerekend mag worden. Ze kwamen in 1872 naar Engeland en omstreeks 1880 naar het vasteland van Europa.

Ze hebben, ondanks de gele kleur van de huid, als vleeschhoen hun verdienste. De haan weegt gemiddeld 8 pond, de hen 7 pond.

Men heeft deze hoenders gefokt met korte ruggen en op hooge pooten, doch daarvan zijn ze niet beter geworden.

De kam is enkel en opstaand maar laag. Pooten en snavel zijn geel, de eerste onbevederd.

De oudste kleur is koekoekveurig, maar later heeft men ook zwarte, witte en gele gefokt.

De Plymouth-Rocks hebben verscheidene goede eigenschappen, welke voor den nutfokker van veel belang zijn.

In de eerste plaats zijn ze bijzonder gehard tegen weer en wind en tegen een strengen winter goed bestand.

Hebben ze een vrijen uitloop, dan zoeken ze ijverig naar voedsel. Voor de ren zijn ze minder geschikt, want dan hebben ze veel neiging tot vet worden, wat weer nadeelig op de eierproductie werkt.

Ze hebben behalve als vleeschhoenders, ook een zeer goeden naam als leghoenders, want ze leggen een flink aantal groote eieren van 70 tot 75 gram. Worden ze goed verzorgd, dan leggen ze in den winter, wat altijd van veel belang is.

De jonge hennen beginnen tamelijk laat met leggen, meestal als ze 7 tot 8 maanden oud zijn, maar op dezen regel zijn zeer gunstige uitzonderingen.

Ze zijn veel broedsch, ofschoon niet zoo sterk als Orpingtons en Wyandottes. Ze broeden zeer goed en zorgen uitstekend voor de kuikens. Deze groeien snel en zijn sterk.

Volmaakt zijn de Plymouth-Rocks lang niet, maar ze kunnen toch wel als nuthoenders aanbevolen worden.

31. RAMELSLOHERS.

Het Ramelsloherhoen is een Duitsch ras, afkomstig uit het dorp Ramelsloh, waar het bij duizenden als vleeschoen gefokt wordt.

Het ras heeft altijd een zeer goeden naam gehad om de voortreffelijke eigenschappen, welke het bezit.

Als het vrijen uitloop heeft op veld en akker, dan zoekt het bijna al zijn voedsel zelf, want het graast den heelen dag.

Het heeft bovendien een groot weerstandsvermogen tegen schadelijke invloeden en wat de eierproductie betreft, deze is zeer bevredigend en wordt zelfs hoog, wanneer de hoenders in die richting worden gefokt.

Hierbij komen nu nog de goede kwaliteit van het vleesch en het zeer gemakkelijk opkweeken van de kuikens.

De kuikens, die het vroegst uitgekomen zijn, beginnen in September of October van hetzelfde jaar te leggen en houden dat den winter door vol, als ze in warme hokken gehouden worden.

De hennen broeden zeer goed en zorgen ook best voor de kuikens.

Deze hoenders hebben een enkele, opstaande kam, welke bij de hen overhangt.

De kleur is zuiver wit, maar na de vierde maand wordt het hals- en zadelbehang van den haan bleekgeel, wat bij de hen pas na het eerste jaar geschiedt.

Er zijn ook gele Ramelslohers. Daarbij zijn hals-, zadel-, staart- en sikkelveeren iets donkerder van kleur, dan de rest van het lichaam.

32. RHODE-ISLANDS.

De Rhode-Islands zijn een Amerikaansch ras, ontstaan
VOORNAAMSTE HOENDERRASSEN.

uit kruising van verschillende rassen op het schiereiland Rhode-Island, aan de oostkust van Noord-Amerika.

Het ras is pas sedert eenige jaren in ons land meer algemeen bekend geworden en onder de nutrassen opgenomen, om de uitstekende eigenschappen, welke het ook voor ons land geschikt maakt.

Deze hoenders hebben een buitengewoon weerstandsvermogen tegen vocht en koude. Ook de rose gekleurde kuikens hebben daarvan niets te lijden en groeien zeer snel. Van ziekten neemt men bij dit ras weinig waar.

Kuikens, die half Juni uitgekomen waren, begonnen reeds in het begin van December te leggen.

De eieren zijn vrij groot en het aantal is zeer bevredigend.

Het vleesch is van beste kwaliteit en de hoenders zijn zeer geschikt om gemest te worden, want ze zetten snel vleesch en vet aan. De haan weegt 8, de hen 7 pond.

De hennen zijn zelden broedsch, maar overigens doen ze ook hierin hun werk uitstekend.

Uit het bovenstaande wordt duidelijk, dat de Rhode-Islands ook voor ons land aanbevelenswaardige hoenders zijn, en dit nog te meer, omdat ze ook in een beperkte ruimte niet te veel van hun goede eigenschappen verliezen.

De kam is bij den haan enkel, opstaand en niet groot en bij de hen klein. De sikkelveeren van den haan zijn maar middelmatig lang. De pooten zijn geel van kleur en onbevederd.

De kleur van het gevederte is prachtig rood, met zwarten staart en zwart in de vleugels.

33. GRAUWE SCHOTTEN.

De grauwe Schotten zijn een zeer oud ras uit het Schotsche hoogland, en daar op bijna elke boerderij tegenwoordig. Het is dus het Schotsche landhoen of boerenkip.

De kleur is koekoekveurig, de kam is enkel en opstaand, maar klein. Sommige hennen hebben een grootere, om- liggende kam. De pooten zijn lang, onbevederd en vleesch- kleurig.

Van meer belang zijn echter de nuteigenschappen van dit ras, en in het algemeen kunnen we verklaren, dat het zeer aan te bevelen is, een gehard hoen, dat goed legt en een knap stuk vleesch levert.

Broeden doen de hennen pas op hun ouden dag.

Winterleggers zijn de Schotten over het algemeen niet, maar men ontmoet er wel eenige onder.

Gunstige omstandigheden zijn voor dit ras een groote uitloop op een grasveld, een warme stal en een schuil- hoekje voor slecht weer.

De Schotten zoeken ijverig naar voedsel en zijn met alles tevreden. Ze leggen van Januari tot September zeer ijverig en tamelijk groote eieren.

Op beperkte ruimte en in de stad maken ze het ook zeer goed, als men maar zorgt voor zachtvoer en veel groen.

34. SPAANSCH E WITWANGEN.

De Spaansche witwangen leggen zeer vlijtig groote eieren en zouden ook zeer aan te bevelen zijn, als ze niet eenige storende eigenschappen hadden, waardoor ze voor onze omstandigheden totaal ongeschikt worden.

Ze zijn teer en in het geheel niet bestand tegen ons klimaat. Als de kuikens in hun eerste levensdagen nat en koud weer treffen, blijft er doorgaans niet veel van over.

Ook de groote kammen der oudere hoenders hebben veel last van bevriezen, en het ras is door zijn gering weerstandsvermogen onderhevig aan allerlei ziekten.

De Spaansche witwangen zijn mooie dieren, als ze zijn, zooals ze behooren te zijn, maar dat komt weinig voor.

De kam is groot, enkel en opstaand, bij de hen omliggend. Het gezicht is zeer groot en moet spierwit en glad zijn. Ook de oorlellen zijn wit. De kinlellen zijn lang en rood. De pooten zijn lang en griauw. De haan heeft mooie lange sikkelveeren. De kleur is prachtig zwart met groenen metaalglans.

Als leghoen en ook als vleeschhoen heeft het ras zijn waarde, maar niet voor ons land.

Het kan hier uitsluitend sporthoen zijn.

35. SULTANHOENDERS.

De Sultans kunnen als nuthoenders niet in aanmerking komen maar als sierhoenders nemen ze een voorname plaats in, en daarom willen we ze niet met stilzwijgen voorbijgaan.

Van hun afkomst en vaderland weet men niet veel, doch men vermoedt, dat ze van Russische kuifkippen afstammen. Ze zijn dus in geen geval rasechte Turken, al worden ze ook wel Turksche hoenders genoemd.

Maar mooie diertjes zijn ze, daar valt niets op af te dingen.

Ze zijn klein en gedrongen, maar toch elegant van vorm. Hun krop is versierd met een prachtige volle kuif, terwijl de kam op een klein overblijfseltje na, ontbreekt. Daarvoor hebben ze weer een rijk ontwikkelde baard. De pooten zijn kort en bevederd.

De witte Sultans zijn verreweg het mooist, doch ze komen ook voor in verschillende tinten van grijs.

Voor de nutfokkerij hebben ze geen enkele goede eigenschap.

Ze hebben geen weerstandsvermogen en de kuikens zijn zeer teer.

Ze leggen maar heel weinig eieren, die bovendien klein zijn.

36. SUSSEX-HOENDERS.

Sussex-hoenders komen in ons land weinig voor, maar dat zal wel komen, omdat ze nog niet zoo heel lang buiten Engeland bekend zijn. Over het ontstaan van het ras weet men niet veel met zekerheid.

De nuteigenschappen zijn echter van dien aard, dat het ras voor ons land aanbevolen kan worden.

Volgens verscheidene fokkers zijn de Sussex-hoenders bij voorkeur winterlegsters. Ze leggen gemiddeld 150 eieren en daarvan het grootste gedeelte van December tot Maart. Ze zijn bruinachtig van kleur en middelmatig groot.

De beste resultaten heeft men, als de hoenders vrijen uitloop hebben. Ze zijn dan ook het goedkoopst in onderhoud, want ze zoeken ijverig naar voedsel.

Met de kuikens heeft men geen last en ze komen gemakkelijk in de veeren, omdat het ras een groot weerstandsvermogen heeft tegen het gure weer. Een gevolg daarvan is ook, dat ze maar weinig van ziekten te lijden hebben.

Het vleesch van deze hoenders is van uitstekende kwaliteit. De haan weegt 7, de hen 6 pond, dus als vleeschhoenders zijn ze ook aan te bevelen.

De kammen van haan en hen zijn enkel en opstaand. Die van de hen is klein, van den haan middelmatig.

De pooten zijn onbevederd en moeten niet te lang zijn.

De staart is klein en de sikkelveeren bij den haan zijn middelmatig en sterk omgebogen.

De beste kleuren zijn hermelijn, dat is wit met zwart aan hals, zadel, staart en vleugels; verder roodbont en patrijskleur.

37. UILEBAARDEN (NEDERLANDSCHE).

De Uilebaarden zijn een zeer oud Nederlandsch ras, waarvan men de oorsprong niet kent. Ze waren, zooals dat met oude rassen meer gaat, langzamerhand uit de mode geraakt en hier en daar zelfs geheel onbekend geworden.

Om de zeer goede eigenschappen van dit ras, was dat te betreuren en daarom is het dubbel aangenaam, dat het de kenners en liefhebbers gelukt is, het ras weer meer bekend te maken, zoodat het thans weer tamelijk vertegenwoordigd is.

De Uilebaarden zijn als nuthoenders voor ons klimaat en voor alle omstandigheden geschikt. Men kan ze de vrijheid geven, maar ook op een zeer beperkt terrein kan men er succes mee hebben.

Als vleeschhoenders mogen ze aanbevolen worden, want het vleesch is van goede kwaliteit. De haan weegt 5, de hen ruim 4 pond.

Ze leggen een flink aantal eieren van 50 tot 60 gram.

Tegen de onguurheden van ons klimaat zijn ze in alle opzichten bestand.

Ze loopen in het oog door de eigenaardig gevormde kam, welke bij haan en hen uit twee roode hoorntjes bestaat en verder door een vollen ringbaard, welke de wangen geheel bedekt.

De pooten zijn middelmatig lang en onbevederd.

De staart is rijk bezet met fraai gebogen sikkelveeren.

De zwarte uilebaarden zijn geheel zwart; de witte zijn geheel wit.

De goudlaken uilebaarden hebben een goudbruine goudkleur met zwarten baard en staart en zwarte teekening op de veeren.

Bij de zilvelaken uilebaarden is de grondkleur zilverwit met dezelfde teekening als de vorige.

De gele uilebaarden hebben een gele grondkleur met een witte zoom aan elke veer.

38. VECHTHOENDERS.

De vechthoenders zijn uit Azië afkomstig. We onderscheiden verschillende rassen, die echter alle het Maleische vechthoen tot stamvader hebben, wat aan het uiterlijk spoedig te zien is.

Ze hebben alle een gespierd lichaam, een sterk beenderstelsel, een paar lange pooten, en nemen steeds een houding aan, of ze zeggen willen: kom eens hier, als je durft!

Het zijn geboren vechtersbazen en zeer onverdraagzaam in den omgang met andere hoenders.

We willen hier een korte beschrijving van eenige vechthoenderrassen laten volgen.

a. HET MALEISCHE VECHTHOEN.

Dit ras was vroeger overal, waar men vechthoenders hield, sterk vertegenwoordigd, maar tegenwoordig is het door allerlei andere rassen verdrongen en uit de mode geraakt.

De Maleiers zijn de grootste vechthoenders, want een goed ontwikkelde haan bereikt een hoogte van 80 centimeter.

De houding is trotsch en uitdagend opgericht en de kop heeft wel iets van een roofvogelkop. De kam is een vleeschbult en klein. De oor- en kinlellen zijn zeer klein.

De ras heeft een langen hals en rug. De laatste helt steil af naar achteren. Ook de staart wordt afhankelijk gedragen, bij den haan van slechts weinig zwak gebogen sikkels voorzien.

Wat de kleur betreft onderscheiden we bruine Maleiers, die nog het meest voorkomen; verder heeft men witte,

de weinig voorkomende zwarte, de zeldzame porceleinkleurige of gevlekte en de koekoekveerige, die bezig zijn, uit te sterven.

De Maleiers zijn sporthoenders, doch men ontmoet maar zelden exemplaren, welke aan alle eischen voldoen.

Als nuthoenders kunnen ze niet in aanmerking komen, want ze leggen maar weinig eieren en die zijn bovendien klein.

Broeden doen ze goed en met volharding, maar doordat ze zwaar en lomp zijn, wordt menig ei gebroken en menig kuiken beschadigd. Geheel betrouwbaar zijn ze bij de kuikens niet, want als ze door een of andere oorzaak geprikkeld worden, vallen ze soms hun eigen kuikens aan.

Men kan ze niet met andere hoenders samen houden, want dan zijn de vechtpartijen niet van de lucht af.

Ze leveren een flink stuk vleesch, maar niet van fijne kwaliteit.

De volwassen hoenders zijn tamelijk gehard en hebben weinig last van ziekte. De kuikens daarentegen zijn teer en niet gemakkelijk groot te brengen, want ze zijn buitengewoon gevoelig voor vochtig weer.

b. JAPANSCH VECHTHOENDERS.

De Japansche vechthoenders of Chamo's hebben in hun uiterlijk veel van de reeds genoemde Maleiers. Ze zullen er dus wel mee verwant zijn.

Ze werden kort na 1880 uit Japan naar Europa overgebracht, doch konden zich niet zeer sterk verbreiden, omdat men er weinig of geen kuikens van fokken kon.

Voor de liefhebbers is dit wel jammer, want dit ras onderscheidt zich van de Maleiers door een nog veel sterker ontwikkelde vechtlust. Het zouden beslist „je vechthoenders” geworden zijn, want ze zijn buitengewoon

wild en zelfs de hennen doen niets liever dan plukken en scheuren, terwijl de hanen zoover gaan, dat ze menschen met verbittering aanvallen.

Van een of andere nuteigenschap hebben we nooit iets gehoord en daardoor wordt het voor den kippenliefhebber in het algemeen weer iets gemakkelijker gemaakt, in het gemis van deze dieren te berusten.

c. INDISCHE VECHTHOENDERS.

Ook de Indische vechthoenders worden uitsluitend als sporthoenders gehouden.

Ze hebben veel overeenkomst met de Maleiers, doch zij staan wat lager op de pooten en zijn wat meer gedrongen gebouwd. Ze worden meestal niet zwaarder dan 6 tot 8 pond.

De kam is drierijig, maar soms lijkt hij op den kam van de Maleiers.

Wat de kleur aangaat bestaan er bruine, porcelein- of driekleurige, amandelkleurige (geelachtig rood), grijze, witte en zwarte, maar de beide laatste kleuren komen zelden voor.

Dit ras heeft eenige nuteigenschappen. Het zijn middelmatige legsters en als vleeschhoen heeft het zijn verdienste. De buitengewone vechtlust, waarmee ook de hennen behept zijn, maakt het echter niet aanbevelenswaardig.

d. BELGISCHE VECHTHOENDERS.

Dit is een zeer oud ras, dat waarschijnlijk ook van de Maleiers afstamt, want het stemt in zijn uiterlijk geheel met de Maleiers overeen.

Men onderscheidt blauwgrijze, roode en zwarte Belgische vechthoenders. Het ras is blijkbaar aan het uit-

sterven, want men krijgt maar zeer zelden goede exemplaren te zien.

Wat de eigenschappen betreft, komen ze met de Indische vechthoenders overeen.

e. ENGELSCHE VECHTHOENDERS.

De Engelsche vechthoenders zijn reeds zeer oud en overal bekend. Men onderscheidt twee vormen, de ouderwetsche en de moderne. De laatste zijn uitsluitend sporthoenders en hebben geen noemenswaardige nuteigenschappen.

Ze zijn zeer onverdraagzaam en broeden wel goed, maar men kan ze bij de kuikens toch niet vertrouwen.

Leggen doen ze slecht, doch als vleeschhoenders hebben ze eenige verdienste, want het vleesch is van goede kwaliteit.

Als sporthoenders nemen ze echter een eerste plaats in.

Hun uiterlijk vertoont overeenkomst met de Maleiers, doch het is veel minder plomp en zwaar.

De kam is enkel en opstaand, maar klein, en wordt dikwijls, als de dieren negen maanden oud zijn, tegelijk met de kinlellen weggeknipt. Dit is een treurige mode, want het dier wordt er niet mooier van en het is dus een geheel doellooze marteling.

De staart heeft bij den haan maar weinig sikkels, die zwak gebogen zijn en iets boven den horizontalen stand gedragen worden.

De haan wordt hoogstens 6 pond, de hen 4 pond zwaar.

Dit ras wordt in een groot aantal kleuren gefokt, doch verscheidene daarvan zijn niet zeer in trek. De belangrijkste kleuren zijn rood met bruine borst, rood met zwarte borst, gele en roodbonte.

De ouderwetsche Engelsche vechthoenders kunnen nog eenigszins als nuthoenders beschouwd worden.

Ze leggen per jaar 100 tot 120 eieren, die wit van kleur zijn. In het algemeen zijn ze geen winterleggers, maar zulke komen onder hen wel voor.

Ze broeden goed en zorgen ook best voor de kuikens.

Dat men ze niet met andere hoenders bij elkaar houden kan, spreekt bijna vanzelf, want hun strijdlustige natuur is daarvoor een beletsel.

Als vleeschhoenders hebben ze zich een goeden naam verworven en ze worden meermalen gebruikt voor kruisingen, waarbij vermeerdering en verbetering van het vleesch het hoofdoel is.

39. WYANDOTTES.

De Wyandottes zijn een hoenderras uit Noord-Amerika, dat waarschijnlijk zijn naam ontleent aan de stad Wyandotte.

Omstreeks 1880 kwamen ze naar Engeland en later naar andere Europeesche landen.

Het ras is door kruising van verschillende andere rassen ontstaan.

We onderscheiden een groot aantal kleurslagen. De zilverlaken en goudlaken Wyandottes waren de eerste en zijn nog steeds het meest in trek, maar we hebben later witte, zwarte, gele, patrijskleurige en koekoekveerige gekregen, en nog verschillende andere. Het ras biedt dus in deze richting keus genoeg.

De Wyandottes behooren tot de zware rassen. Ze staan middelmatig hoog op de pooten. De haan weegt 8, de hen 5 pond.

Ze hebben een rozenkam met kleine puntjes bezet. De staart is niet lang; de sikkelveeren zijn kort en sterk omgebogen.

Het ras heeft uitstekende nuteigenschappen. Het is niet

veeleischend en volkomen gehard tegen de ongeregheden van ons klimaat.

De kuikens groeien gemakkelijk en snel en zijn vroeg legrijp en uitstekende winterleggers. De eieren middelmatig groot, lichtbruin van kleur en het aantal bedraagt 140 tot 180 per jaar.

Het vleesch van de Wyandottes is niet van eerste kwaliteit, maar voldoet toch zeer goed.

De meeste eieren leggen ze, als ze een vrijen uitloop hebben, en ze zoeken dan ook een groot deel van hun voedsel zelf.

Maar ook in een beperkte ruimte voldoen ze nog zeer goed, als men maar zorgt voor doelmatig voeder met veel afwisseling en aanleiding tot het nemen van veel beweging. Hiertoe kan een goed ingerichte scharrelplaats veel bijdragen, waaraan ze vooral in den winter veel behoefte hebben. Het graanvoer moet dan in een flinke laag strooisel ingeharkt worden. Hierdoor voorkomt men het vet worden met de nadeelige gevolgen, daaraan verbonden.

De beste legsters vindt men onder de witte-, de gouden de zilver Wyandottes.

40. YOKOHAMA'S.

Het Yokohamahoen is afkomstig uit Japan. Het is een zoogenaamd langstaarhoen en een siervogel bij uitnemendheid.

Het lijkt in zijn uiterlijk zeer veel op het Maleische vechthoen. Het is echter kleiner, wat minder hoekig van vorm, heeft een rijker vederkleed en een langen staart.

De kam is laag en dik. Het halsbehang is mooi maar niet zeer dik. Het zadelbehang is lang en vol.

De staart is buitengewoon lang (van 1 tot 1½ meter) en weelderig ontwikkeld. In den vorm herinnert hij aan

den staart van de fazant. De zadelveeren liggen zoo, dat ze met den staart een geheel schijnen te vormen.

De hen lijkt in lichaamsbouw en houding op den haan. De smalle staart van de hen is ook vrij lang.

In Japan bestaan verscheidene kleurslagen, doch in Europa kennen we slechts de uit Japan ingevoerde roodgezadelde Yokohama's en de gefokte witte, welke ontstaan zijn uit de kruising van Yokohama's met Phoenixhoenders.

Bij de roodgezadelde kleurslag zijn rug, schouders en vleugeldekveeren roodbruin of bloedrood. De borstzijde heeft op rooden grond witte stippels en de rest van het gevederte is effen roomwit.

De hen heeft een roomwitte grondkleur, een zalmkleurige of chamoiskleurige borst en wat donkerder vleugeldekveeren met witte stippels. Kop, hals, vleugels en staart zijn zilverwit. De rest is donker bruinrood met witte stippels.

Deze vogels zijn prachtige sierhoenders, maar zonder eenige nutwaarde.

Ze worden 4 tot 6 pond zwaar en leggen een klein aantal roodachtige eieren.

Het opkweeken van de kuikens is in ons klimaat zeer moeielijk en dat is de reden, waarom deze hoenders in verbreiding niet vooruit gaan.

Ze hebben behoefte aan een warm en zeer beschut staand nachthok, een vrijen uitloop in tuin of park en een opmerkelijke verzorging.

De Yokohama's broeden zeer goed en zorgen uitstekend voor de kuikens. Men kan er bovendien lang genoeg van hebben, want vogels van 10 of 12 jaar oud leggen soms nog een nest eieren.

De voeding moet goed zijn, maar ze zijn niet kieskeurig.

Niettegenstaande hun overeenkomst in uiterlijk met het

Maleische vechthoen, zijn de Yokohama's volstrekt niet strijdlustig van aard.

41. ZIJDEHOENDERS.

De zijdehoenders behooren ook tot de kleine rassen, want ze zijn nog niet eens zoo groot als onze gewone boerenkip.

Hun naam ontleenen ze aan de eigenaardige zijdeachtige en haarvormige bevedering.

a. JAPANSCH ZIJDEHOEN.

Het Japansche zijdehoen is uit Japan afkomstig en reeds geruimen tijd in Europa bekend, waar het altijd veel liefhebbers gevonden heeft.

De veeren zijn zuiver wit, doch lijken zeer veel op zijdeachtige haren. Door dit ongewone gevederte heeft het een buitengewoon opgevuld uiterlijk, waardoor het veel zwaarder schijnt, dan het is, want de haan weegt zelden meer dan 3 pond.

Daardoor zien de dieren er ook eenigszins gedrongen uit.

De kuif op den kleinen kop bestaat uit naar achter staande veertjes, dus is niet kogelvormig, zooals bij andere kuifhoenders, maar een weinig spits.

De kam is een kleine rozenkam, doch is overigens weinig ontwikkeld. Ook de staart is niet groot en de sikkels van den haan beteekenen weinig.

De pooten zijn kort en dun bevederd.

Het Japansche zijdehoen is uitsluitend siervogel, want van nuteigenschappen is geen sprake. Het legt een klein aantal kleine eieren.

Zelfs de volwassen hoenders zijn teer en moeten met veel zorg behandeld worden. Dat het opkweeken van de

kuikens dus heel wat zorg en moeite kost, is te begrijpen.

Broeden doen deze diertjes zeer goed en in den tuin richten ze geen schade aan.

b. SIAMEESCH ZIJDEHOEN.

Het Siameesche zijdehoen lijkt in alles veel op het Japansche en ze behooren blijkbaar tot één familie. Dit ras stamt uit Achter-Indië.

Er bestaan echter eenige verschilpunten. Het Siameesche zijdehoen is iets kleiner nog, dan het Japansche. Ook de kuif is kleiner en ontbreekt soms geheel. Ze hebben een enkele, opstaande kam, die soms naar één kant overhangt.

De pooten zijn soms bevederd, maar dit is geen regel.

Nuteigenschappen heeft dit hoen ook niet, en alles wat we omtrent het Japansche zijdehoen gezegd hebben, is ook hier van toepassing.

De Japanners zijn lang niet zoo zeldzaam als de Siameezen, want de laatste komen maar bij hooge uitzondering voor.

Het zesde deeltje dezer „NATUUR EN SPORT-SERIE” behandelt:

Huisvesting en Verzorging van Kippen.

Ziekten en slechte gewoonten.

Natuur en Sport-serie.

No. 1. DE HENGELAAR.

Bij den uitgever C. Morks Cz. te Dordrecht is een aardig boekje verschenen onder bovenstaanden titel; het is voor ieder hengelaar zeer lezenswaard. Allerlei bijzonderheden, nuttig voor den hengelaar worden er in besproken. Over den besten tijd van het visschen, over kleeding, voederen, geheimmiddelen, over aas enz. Ook het eigenlijk vangen der verschillende vischsoorten wordt uitvoerig besproken, plus de wettelijke bepalingen. (De Ned. Hengelsport.)

No. 2. HET AQUARIUM.

De Firma Morks te Dordrecht zond ons ter recensie bovenstaand aardig boekje. (Abonnés op het maandschrift MORKS MAGAZIJN ontvangen het gratis.)

De vorm en inhoud doen ons prettig aan, zóó prettig, dat wij er hard over denken ons aquarium, dat reeds eenigen tijd „gedemobiliseerd” is, weer te gaan bevolken en inrichten en dan volgens de hier aangegeven methode.

Wij zouden gaarne dit handige werkje in het bezit zien onzer lezers, waaronder er gewis voorkomen, die ook wel veel voelen voor het aantrekkelijke en opbouwende, dat een goed gehouden aquarium oplevert. (De Pluimgraaf.)

No. 3. VOETBAL, door W. A. DEENEN.

We bevelen het doorwrochte geschriftje gaarne in de belangstelling van Voetbal—Holland aan. Spelers, officials en publiek kunnen er heel wat uit leeren (N. Rotterd. Ct.)

No. 4. INLANDSCHE VOGELS, door BRANDARIS.

No. 5. BUITENLANDSCHE VOGELS.

No. 6. HUISVESTING EN VERZORGING VAN KIPPEN.

Deze deeltjes, alle geïllustreerd en keurig uitgevoerd, zijn kosteloos voor de abonnés op MORKS MAGAZIJN, het goedkoopste, groote geïllustreerde maandschrift van Nederland. Afzonderlijk zijn deze deeltjes verkrijgbaar voor **25 cent**, franco per post **28 cent**.

DORDRECHT.

C. MORKS CZN.